

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 19.12.2005 62. vuosikerta Numero 4 Sivu 2

Teknologian ja markkinoinnin osaamisella ihanne-elintarvike

Ilkka P. Laurila, tutkimusjohtaja, MTT

Elintarviketalouden tulevaisuuden avainsanoja ovat terveys, ympäristö, tehokkuus, energia ja elintarvikemarkkinat. Kilpailukyvyn perustana on osaava tuottajakunta, joka hyödyntää nopeasti uuden tiedon ja tuotantomenetelmät. Hyvän raaka-aineen lisäksi tarvitaan osaava jalostus- ja markkinointiketju.

Ravitsemuksen merkitys kansalaisten hyvinvoinnin ja kansantalouden näkökulmasta tiedostetaan entistä paremmin. Ei ole kaukana aika, jolloin terveellistä ruokaa suositaan verotuksella ja muulla ohjauksella. Tämän logiikan mukaisesti vakuutusmaksuissa näkyisi, miten ihminen huolehtii terveydestään esimerkiksi oikealla ravinnolla. Suomalainen elintarviketeollisuus hyötyy viennissä siitä, että se on karaistunut kotimarkkinoilla terveyttä edistävässä tuotteissa.

Tavoitteena on elintarvike, joka yhdistää kuluttajan ja tuotantoeläimen hyvinvoinnin sekä kuormittaa ympäristöä mahdollisimman vähän. Kuluttaja on valmis maksamaan tällaisesta tuotteesta kunnan hinnan, joten sen markkinointi on helppoa. Kun hyviin ominaisuuksiin yhdistetään tehokas tuotantomenetelmä, kyseessä on tuote, joka synnyttää reilun hinnan kautta hyvinvointia myös tuottajalle.

Tässä liitteessä tarkastellaan, miten ”ihanne-elintarvikkeen” tuotannossa tarvitaan niin teknologista osaamista kuin markkinointiin soveltuvia valtteja. Suurta tietomäärää on vaikea tiivistää helposti kuluttajalle viestittävään muotoon. Yksinkertaisinta olisi, jos olisi olemassa muutama terveyteen ja ekologisuuteen liittyvä selkeä laatuluokka. Luokituksen pitäisi olla kansainvälinen. Vaikeus luomutuotannon kriteerien hyväksymisessä ei kuitenkaan lupaa helppoa tietä.

Erikoistuote perustuu erikoisraaka-aineeseen. Samalla kun kuluttajien täsmävalinta yleistyy, elintarviketaloudesta on tulossa yhä korkeamman teknologian alaa. Kirjoituksissa esitellään maatalouden perustuotteita, joiden lajikevalinta ja viljelytekniikka tähtäävät tiettyihin ominaisuuksiin lopputuotteessa.

Maustekasvien menestys perustuu aromikkuuteen. Viljelytekniikan haasteena on turvata sadon riittävä määrä yhdistettynä aromikkuuteen. Nämä ominaisuudet saattavat olla vastakkaiset, kuten artikkeli kuminasta osoittaa.

Elintarvikkeen muuttuminen rohdokseksi asettaa entistä tiukempia vaatimuksia laadulle. Tästä esimerkkinä on kalkituksen vaikutus yrttien raskasmetallipitoisuuksiin.

Tuotantoeläinten hyvinvointi on yhä tärkeämpi osa tuotteen kokonaislaatua. Lajinmukaista käyttäytymistä käsitellään myös tässä liitteessä. Yhteiskunnan normit säätelevät eläinten kohtelua. Tuottajakin hyötyy, sillä hyvinvoiva eläin tuottaa hyvin. Normeja parempi kohtelu on myös rahakysymys. Yrittäjä joutuu arvioimaan, lisääkö olosuhteiden parantaminen vastaavasti tuottavuutta vai voiko "lisähyvinvoinnin" aiheuttamat kustannukset saada tuotteen erilaistamisen kautta takaisin korkeampana hintana.

Teknologinen kehitys tarjoaa välineitä tuottavuuden parantamiseen. Tässä liitteessä esitellään uusia valotustekniikoita kasvihuonetuotannossa sekä tehokkaita vilja-, nurmi- ja palkokasvien tuotantotapoja sekä karjan ruokintatekniikoita.

Lisätietoja: ilkka.p.laurila@mtt.fi
puh. (03) 4188 2230